

Златното момиче

(Българска народна приказка)

На един мъж починала жената и от нея му останало едно момиче. Той се оженил за друга и тя му довела пак момиче. Тази жена мразела много завареничето и не можела да го търпи. Затуй взела да кара Мъжа си да го махне някъде, че да го няма в къщи. Днес свада за завареничето, утре свада, най-сетне дотегнало на мъжа и му причерняло на очите. Веднъж като се скарали, той рекъл на жена си да замеси една питка, а той ще заведе своето момиче нейде далеч в някоя гора, ще търкулне питката и ще го накара да иде да я вземе. В туй време бащата ще се скрие, а момичето нека остане там, че да става каквото ще с него!

Втората жена замесила питка от пепел и я дала на мъжа си. Той повел момичето си и го завел в една голяма гъста гора. Като се покачили на едно по-височко място, бащата извадил питката и я търкулнал надолу. Сетне рекъл на момичето да я вземе и да я изяде. То отишло да я вземе, а баща му тогава се скрил и си отишъл.

Момичето, като се върнало, захванало да вика и да търси баща си. Викало, плакало, скитало се из гората, додето най-подир се мръкнало и то останало само. Наблизо живеела една бабичка в колиба. Като чула човешки плач, тя извикала:

— Какво си, баби? Момче ли си, момиче ли си? Ако си момиче, ела при баба, ако си момче — иди си!

— Момиче съм, бабо! — обадило се девойчето.

— Щом е тъй, ела при мене!

Момичето отишло при бабичката, а тя го прибрала в колибата и го нагостила.

На заранта момичето станало рано и додето бабичката още спяла, то разтребило, поръсило и помело отвътре и отвън колибата. Бабичката, като станала, измила се и тръгнала да иде на църква. Тя имала гадинки — змии, гущери, ей такива, дето да бяга човек от тях, и заръчала на момичето да им попари трички и да ги нахрани.

— Не бой се от моите гадинки — рекла бабичката, — те не хапят.

Момичето попарило трици, оставило ги да изстинат и нахранило гадинките. То имало гердан от мъниста, разнизало го и вързало на всяко гадинче гердан от мъниста.

Бабичката, като се върнала, гадинките я посрещнали и взели да и се хвалят:

— Бабо, каква ни върза герданче!

Пък бабичката им викала:

— И баба ще върже на каква герданче! Близо до колибата на бабичката имало река. Като се наобядвали, бабичката рекла на момичето:

— Хайде да идем край реката, че да ме попощиш.

Момичето било послушно, попоскало бабичката. Подир малко тя му рекла:

— Докато ме пощиш, аз мога да заспя, а ти, видиш ли водата, че потече червена, не ме събуждай. Като видиш, че потече синя, не ме събуждай. Като потече жълта, да ме събудиш!

Бабичката подир малко заспала и момичето видяло, че реката по едно време придошла червена. Като се изтекла червената вода, придошла пък синя. Като минала и тя, придошла пък зелена. Подир нея придошла черна вода. По едно време дотекла жълта вода. Тогава момичето събудило бабичката. Тя бърже го уловила за косата, гмурнала го в реката и извикала:

— Дръж, баби, каквото можеш!

То стиснало каквото му попаднало в ръцете, а когато бабичката го извадила от водата, видяло, че държи едно сандъче. Туй сандъче било пълно с жълтици.

Подир туй бабичката му рекла да си иде вече у дома със сандъчето. Тя го повела през гората и му показала пътя.

Бащата и мащехата се смаяли, като го видели толкова хубаво — то било станало златно от жълтата река и греело. Подало сандъчето на баща си, а той още повече се зарадвал, щом го отворил и видял, че било пълно с жълтици. Мащехата пък пламнала от завист и рекла на мъжа си да заведе и нейното момиче на същото място, че да стане и то като първото.

— Като искаш, ще го завела — рекъл бащата.

Тогава майката омесила питка, като пресяла два пъти брашното за нея. Изпекла я, загърнала я в чиста кърпа, пуснула я в торбата и я дала на мъжа си. Той повел момичето пак към онова място, дето бил оставил по-напред своето. Като стигнали там, бащата пак търкулнал питката надолу и проводил момичето да иде да я вземе. Отново се скрил и си отишъл. Момичето, като се върнало, почнало да търси баща си и да го вика. Като не го намерило, то заплакало и тръгнало в гората. По едно време вечерта бабичката го чула и му извикала:

— Какво си, баби? Момче ли си или момиче? Ако си момиче, ела при баба. Ако си момче, отивай си!

— Момиче съм, бабо! — обадило се момичето.

И отишло при бабичката, а тя го прибрала в колибата си и го нагостила.

На сутринта момичето не се дигнало, додето не станала бабичката, а като станало, не се потрудило да разтреби и да помете, както направило другото момиче.

Бабичката се измила и облекла, тръгнала пак да иде на църква. На тръгване тя поръчала пак туй и на него — да попари трици и да нахрани гадинките й, като му казала да не се бои от тях, защото те не хапят. Момичето попарило трици, ала не чакало да произстинат, ами ги дало веднага на гадинките и те се изпогорили, като почнали да ядат от тях.

Щом се върнала бабичката, гадинките я посрещнали и взели да и се оплакват:

— Бабо, мене така попари! Бабо, мене така попари!

— И баба така ще попари! — отвърнала бабичката.

Като обядвали, бабичката рекла на момичето да идат край реката да седнат, че да я пощи.

— Мене ми се доспа — обадила се бабичката, — и може да заспя, пък ти, като видиш реката, че придойде червена, да не ме будиш, като я видиш, че придойде зелена, да не ме будиш. Видиш ли я бяла, пак да не ме будиш, когато я видиш жълта, пак да не ме будиш, а като я видиш, че придойде черна, да ме събудиш!

По едно време момичето видяло, че реката променя водата си. Като придойшла жълтата, то бръкнало с кутрето си в нея. Кутрето се потопило и останало позлатено. Подир златната вода потекла пък черна. Тогава момичето събудило бабичката и тя, като станала, уловила го за косата, гмурнала го в черната вода и извикала:

— Дръж, баби, каквото можеш! То уловило едно сандъче и го стиснало, колкото можело. Туй сандъче било пълно със змии и гущери, ама бабичката не му казала какво има вътре.

Подир туй тя му рекла да тръгне с нея, че да го заведе до нейде, отдето може да се прибере у дома си.

Като си отишло, майка му се смаяла и щяла да припадне от яд, щом го видяла толкова черно като дявол. Пък като отворила и сандъчето и видяла какво има, тя почнала да се кара на мъжа си, като си помислила, че не ще е бил завел и нейното момиче на същото място, дето бил завел неговото, и затуй е станало тъй.

— Аз — рекъл той, — дето бях завел по-напред едното, там заведох сетне и другото. И както сторих с едното, тъй и с другото. Пък къде са ходили, какво са правили и как е станала тази работа, колкото знаеш ти, толкова и аз!

Оттогава нататък мащехата, макар че мразела пак завареничето, но нали занесло толкова пари, не можела вече да помене, че го не ще в къщи. Като пораснало златното момиче и станало мома за женене, поискал да се ожени за нея първият юнак в страната, защото била много хубава и нямало друга втора като нея. Когато дошло време да я вземат и поведат със сватбата за венчаване, мащехата и я скрила под коритото, пък наместо нея облякла и забулила с булото черната мома — нейната дъщеря, като и казала да си подава под булото само позлатения пръст и хората да мислят, че тя е златната мома. Но не щеш ли, по едно време петелът пропял:

— Кукуругу! Златна така под корито, черна така на кон язди!

Сватбарите се спогледали, почудили се каква е тази работа и пак продължили пътя си. Подир малко петелът пак пропял:

— Кукуругу! Златна така под корито, черна така на кон язди!

Сватбарите пак се спогледали и се почудили. Подир малко петелът за трети път пропял:

— Кукуругу! Златна така под корито, черна така на кон язди!

Като чули, че петелът за трети път казва все едно и също нещо, те рекли да повдигнат булото на булката, че да видят дали не водят черната мома вместо златната, защото петелът, щом пее тъй, работата не е чиста. Когато повдигнали булото и погледнали, те видели, че петелът казвал истината. Сватбарите тогава се върнали назад и като се разтърсили, намерили златната мома, скрита под коритото, както казвал петелът. Тогава те я взели и облекли за венчавката, забулили я, качили я на коня и сватбата пак си тръгнала.

Че тъй пак станало — златната мома се венчала за първенеца, а черната си останала в къщи!